

Informació comarcal

El Segrià

EL SEGRITÀ

Extensió	1.733 Km ²
Població (2002)	176.618 habitants
Densitat	121,7 h/Km ²
Capital comarcal	Lleida
	38 municipis

© IBERIA, Cartogràfic de Catalunya

El Segrià, a ponent de Catalunya, constitueix un conjunt de terres baixes i planeres drenades pel Segre, del qual pren el nom.

El clima té característiques continentals, amb temperatures baixes a l'hivern, altes a l'estiu i pluja molt escassa. En aquestes condicions, juntament amb la boira de l'hivern i les gelades, fa que la vegetació natural sigui, en conjunt, de tipus estepari. La comarca és drenada per rius que tenen un cabal relativament abundant, fet que ha permès la revalorització de les terres amb la creació d'extensos regadius. És una comarca agrària per excel·lència complementada per la ramaderia. La indústria es concentra a l'àrea de Lleida. L'ocupació musulmana, que va durar 4 segles ha deixat un rastre important en la toponímia de la zona. Al Segrià són abundantíssims els castells o torres de l'època musulmana, la majoria enrunats, al voltant dels quals van néixer els actuals nuclis de població. La confluència de les cultures musulmana i cristiana i la necessitat d'aixecar noves esglésies als indrets que s'anaven repoblant, juntament amb la presència dels ordes religiosos, van donar lloc a l'aparició d'una modalitat estilística, de transició entre el romànic i el gòtic, anomenada «escola romànica de Lleida». Actualment predomina el paisatge de poblament concentrat.

El Segrià reuneix en el seu art gastronòmic tradicions que denota l'arrelament de la gent a la terra. Els plats típics més importants són: l'«escudella», la «cassola de tros» i la «coca de recapte». A la comarca, els cargols són quelcom més que un plat típic de la zona, i actualment desperta autèntiques passions, com ho demostra l'aplec que se celebra anualment.

SITUACIÓ

La comarca del Segrià està situada a l'oest de Catalunya, a les «Terres de Ponent». Dins de la depressió central. Els seus límits són:

- Al nord la Noguera.
- A l'est el Pla d'Urgell i les Garrigues.
- Al sud la Ribera d'Ebre.
- Al'oest la Comunitat Autònoma d'Aragó amb la Llitera i el Baix Cinca.

DIVISIÓ COMARCAL

La comarca del Segrià té 38 municipis distribuïts en una territori de 1.394 Km2. El Segrià és la tercera comarca en extensió més gran de Catalunya després de la Noguera i l'Alt Urgell.

A grans trets es podria dividir la comarca en 4 grans zones força homogènies:

El Segrià o Segrià Superior, sector que ha donat nom a la comarca. Actualment inclou els municipis de la plana situada al nord de la ciutat de Lleida fins al terme d'Alguaire, emmarcada per la Noguera Ribagorçana al Nord, el Segre a l'Est i el Pla de Lleida al Sud. Inclou, entre altres municipis: Alfarràs, Almenar, Alguaire, Vilanova de Segrià, La Portella, Benavent de Segrià, Rosselló, Torrefarrera, Torre-serona, Corbins, entre altres.

El Pla de Lleida, a banda i banda del Segre, limitada d'Oest a Nord per Serra Pedregosa, els altiplans d'Almacelles i d'Alguaire fins al Sas d'Almenar, límit amb la Llitera i la conca del Cinca. Inclou entre altres els termes de Lleida (cap de comarca), Alpicat, Almacelles, Gimènells, Alcarràs, Sudanell, Albatàrrec, Montoliu de Lleida i Artesa de Lleida.

El Baix Segre, a banda i banda del curs baix del riu fins la seva desembocadura a l'Ebre. Són representatius d'aquesta àrea municipis com Soses, Torres de Segre, Aitona, Seròs, Massalcoreig, La Granja d'Escarp.

En el confins meridionals de la comarca, el Segrià Garriguenc, de paisatge àrid i dur, es caracteritza per terrasses i planes d'uns 400 metres d'altitud que constitueixen ja una transició amb la comarca de les Garrigues. De sud a Nord, acull els municipis d'Almatret, Maials, Llardecans, Torrebaesses, Sarroca de Lleida, Alcanó, Aspa i Alfés i Sunyer.

MEDI FÍSIC

La major part del territori del Segrià es troba en el centre de la conca de la Depressió Central, on predominen els terrenys argilosos i gairebé horitzontals, recoberts per mantells de graves al·luvials de les terrasses del riu Segre.

El tret físic més característic del Segrià és l'ampla conca del riu Segre que travessa la comarca des del nord-est al sud-est dibuixant les terrasses quaternàries formades pels al·luvions del riu i els tossals. Des d'aquestes altures, algunes coronades per castells famosos (Aitona, Gardeny, la Suda de Lleida, Alguaire, Almenar, Alcoletge, etc.) s'albiren meravellosos paisatges

A banda i banda el riu, com formant un eix de simetria del relleu, les terrasses i planes més baixes són vorejades al nord i al sud per planells més alts i accidentats.

A la part septentrional hi ha una gran superfície plana inclinada de nord (380 m. en el límit de la comarca) al sud (280 m), formada pels altiplans d'Almenar-Alguaire-Almacelles que separen les conques del Segre i del Cinca i on s'hi destaquen alguns tossals: la serra Pedregosa i el Coscollar. A l'altura d'Alpicat aquest relleu (serra de la Cerdera) davalla fins la clamor

Amarga, que marca el límit amb la Llitera. El seu front oriental domina la plana del Segrià estricte amb un escarpament d'un centenar de metres de desnivell (serra d'Almenar, la penya d'Alguaire, el vessant de Tabac).

Els confins meridionals del Segrià són formats per un planell d'uns 400 metres d'altura amb lleus ondulacions que davallen de serra la Llena per la Granadella i segueixen cap a Llardecans i Maials fins a Puigverd i Artesa de Lleida. El tossal de Montmeneu (494 m.) s'erigeix com el punt més alt de la comarca.

CLIMA I VEGETACIÓ

Clima del Segrià

El clima és continental i àrid, amb un règim pluviomètric molt inferior a la resta de Catalunya i pròxim al dels Monegres, amb anys que les precipitacions no arriben als 200 mm; la mitjana anual dels darrers 30 anys, però, superà els 350 mm. Sense el regadiu la comarca seria un extens desert. Cal destacar també els contrastos tèrmics. La possibilitat de neu i glaçades es presenta sobretot els mesos de gener i febrer. A l'hivern tenim temperatures mitjanes entre 5°C i no superiors als 10° entre novembre i febrer, i els bruscs descensos de temperatura de la primavera afecten greument l'agricultura. En canvi, la tardor és generalment plàcida. Els forts contrastes es manifesten també a l'estiu (amb temperatures que arriben a superar els 40°C). Les característiques boires d'hivern, s'inicien a mitjan novembre i perduren fins a la fi de gener. La boira es característica i persistent a la plana de novembre a primers de febrer. La humitat de la boira compensa en part la falta de pluja en el mesos d'hivern. El màxim de pluges és a la primavera, però amb quantitats minses si les comparem amb les de les altres comarques.

La vegetació del Segrià

La vegetació natural ve determinada per les característiques de la duresa del seu clima i per la composició del sòl.

La part oriental de la comarca correspon al domini de l'alzinar de carrasca, del qual resten encara alguns petits testimonis, inclosos en un paisatge d'erms, brolles i garrigues.

A les terres occidentals, situades fora de l'àrea d'alzinar, la vegetació natural devia comprendre en primer terme màquies de garric i arçot. En estat primitiu els sòls més dolents devien ésser ocupats per timonedes, poblacions de mates halòfiles, etc., fent un paisatge que als llocs extrems pot arribar a tenir aspecte de semidesert.

A les terres meridionals, de Maials i d'Almatret, sota un clima més clement, s'hi afegeixen el pi blanc i diverses espècies termòfiles. Els sòls amb aigua freàtica de les riberes dels rius devien tenir boscos frondosos d'arbres de fulla caduca. L'home ha fet gairebé desaparèixer totalment boscos i màquies, amb l'excepció de les pinedes. D'altra banda, l'extensió dels regadius ha afavorit la difusió de vegetals que necessiten humitat, com el vern, el freixe de fulla petita, l'om, etc., enmig dels camps de conreu.

HIDROGRAFIA

Rius

El riu Segre és la gran artèria que solca el Segrià de nord-est a sud-est. Al nord de la comarca rep les aigües de la Noguera Ribagorçana per l'esquerra i les del riu Corb per la dreta; més avall se li uneix el riu Set, que baixa sec gran part de l'any. Prop de la Granja d'Escarp s'aiguabarreja amb el Cinca, riu aragonès compartit amb el Segrià durant uns 8 km.

Entre les clamors, reguers i torrents que davallen dels altiplans val la pena esmentar la clamor Amarga, que marca el límit occidental de la comarca amb l'Aragó, el torrent de la Femosa en el marge esquerra de riu i el popular rierol o clamor de Nogueroles que s'endinsa en el subsòl lleidatà per trobar-se amb el Segre en ple cor de la ciutat i, en el marge esquerra del riu.

El Segre afluent del riu Ebre, és el riu més llarg de Catalunya amb 265 Km.

Canals

El canal d'Aragó i Catalunya i el canal de Pinyana (sèquies del Cap, del Mig i Major) reguen la part nord-occidental i central de

la comarca, que compren les terres entre el Cinca i el Segre, des d'Alfarràs a Alcarràs. El canal de Seròs abasteix d'aigua la central hidroelèctrica de Seròs i és regulat pel pantà d'Utxesa. Aquest canal ha ampliat la superfície de reg que va de Lleida a Aitona i ha possibilitat el bosc de ribera de la Mitjana.

La Sèquia de Fontanet rega l'horta de Lleida de l'esquerra del Segre fins Montoliu i Sudanell.

El canal d'Urgell (auxiliar i principal) completen el reg de la zona oriental, des de Puigverd fins a Montoliu, on es rendeix al Segre.

Les artèries del Baix Segrià són el canal de Seròs, construït per alimentar la central hidroelèctrica de Seròs (Aitona) amb el seu embassament de regulació (pantà d'Utxesa), juntament amb la sèquia de Torres per l'esquerra del Segre i la sèquia de Remolins o Soses per la dreta.

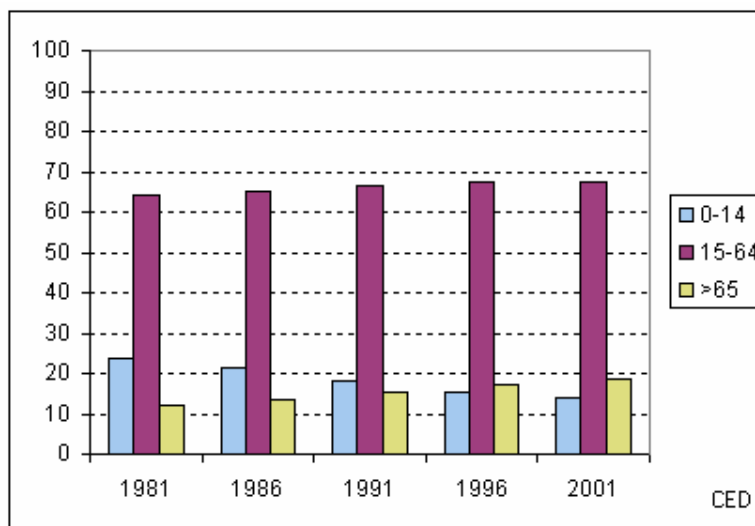

POBLACIÓ

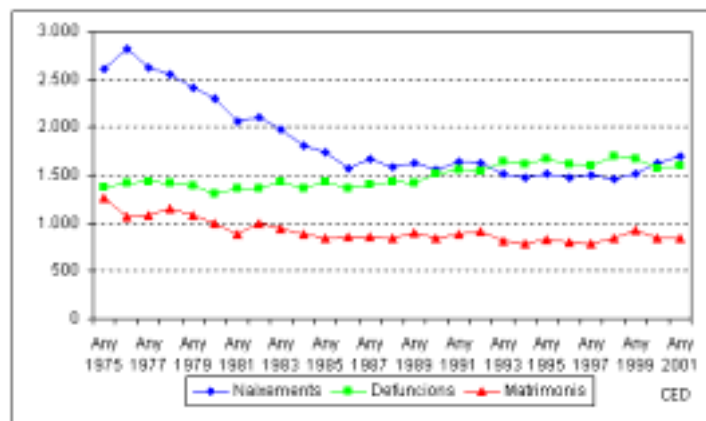
La població del Segrià l'any 2002 era de 169.593 habitants dels quals 115.000 habitants eren residents a Lleida. Per tant, podem dir que prop del 68 % de la població resideix a la capital.

La resta de la població viu en les 37 poblacions restants. Només Almacelles (5753 h) supera els 5000 habitants. Altres 7 poblacions tenen entre 2000 i 5000 habitants: Aitona, Alcarràs, Alfarràs, Alguaire, Almenar, Alpicat i Torrefarrera.

Estructura de la població per grans grups d'edat (1981-2001)

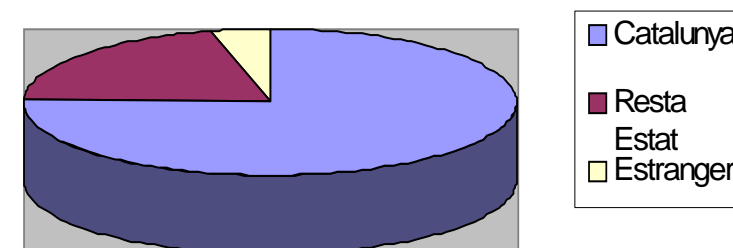
Font: Censos i padrons i WEB Institut d'Estadística de Catalunya

Moviment natural (1975-2001)

Font: WEB Institut d'Estadística de Catalunya

Distribució de la població comarcal per origen de naixement

ECONOMIA

L'economia del Segrià té un pes significatiu en el conjunt de Catalunya ja que durant el període 1995-2000 ha aportat una mitjana del 2,85% del Producte Interior Brut (PIB) català.

L'índex del PIB per càpita de la comarca per al període 1995-2000 és de 109 sobre la base 100 de la mitjana de Catalunya.

El pes de cada sector econòmic en el total del PIB comarcal l'any 2000 era el següent:

Distribució sectorial del PIB (2000)

Sectors	Segrià	Catalunya
Agricultura	10,3%	1,8%
Indústria	17,1%	32,0%
Construcció	8,2%	7,3%
Serveis	64,5%	58,9%

Font: Caixa Catalunya. Anuari econòmic comarcal (2001)

Població ocupada per sectors (1996)

La població ocupada (60.425 persones) per sector econòmics durant l'any 1996 era el següent:

Sectors	Segrià %	Catalunya %
Agricultura	12,852	3,12
Indústria	19,515	32,0%
Construcció	7,672	7,3%
Serveis	59,960	58,9%

Font: Web de l'Institut d'Estadística de Catalunya

Els trets diferencials de l'economia del Segrià són el potent sector agrícola i ramader i les activitats industrials agroalimentàries, i una important oferta comercial sobretot a Lleida, que és el gran centre de serveis de les terres de Ponent.

SECTOR AGRARI

L'agricultura té una importància significativa per la seva participació en l'economia de la comarca, molt per sobre de la mitjana catalana, tant pel que fa al PIB (10% enfront del 2%) com en població ocupada (13% enfront del 3%).

El sector primari del Segrià aporta al voltant del 12% del total del PIB del sector Primari de Catalunya. Això la converteix en la comarca amb una aportació més gran.

Entre els tipus de conreus predominen els arbres de fruita dolça (pomes, peres, pràsssecs) amb 29% de la superfície conreada, els cereals (26%), els farratges de regadiu (16%) i les olives (12%).

La qualitat de la fruita del Segrià és reconeguda arreu; el pràsssec de Pinyana té otorgada la Denominació de Qualitat.

També cal fer menció especial de l'oli de les terres de secà de la comarca, especialment dels municipis de transició cap a les Garrigues. No podem oblidar tampoc la producció vinícola del Segrià, que té com a estandard les vinyes de Raimat.

De les 107.010 ha. conreades que té la comarca, el 63% són de regadiu (66.690 ha), mentre que la resta (40.320 ha) són conreus de secà. (Anuari Estadístic de Catalunya 2002)

La dimensió de les explotacions agràries és reduïda: com a mitjana tenen una extensió de 10,7 ha.

La formació de tècnics agrònoms té força tradició a Lleida on té la seu l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Agrària, integrada a la Universitat de Lleida.

SECTOR RAMADER

Com a complement del sector agrícola, l'activitat ramadera està força desenvolupada. Al 2.000 tenia 2.165 explotacions ramaderes. Això representa el 8,5% de les explotacions ramaderes de Catalunya i fa que el Segrià sigui la segona comarca ramadera després d'Osona. El sector porcí és el més important amb 916.000 porcs d'engreix i 78.000 truges, això representa més d'un 17% del total català. El sector boví (689 explotacions) i oví i cabrú (218 explotacions) també tenen una presència important. (Font: Anuari Estadístic de Catalunya 2002).

LA INDÚSTRIA

Distribució subsectorial del PIB industrial (1998)

<i>Subsector</i>	<i>percentatge</i>
Alimentari	27 %
Metall	21 %
Energia i aigua	19 %
Paper i arts gràfiques	7 %
Tèxtil	6 %
Químic	6 %
Prod. minerals no metàl·lics	5 %
Material de transport	3 %
Altres	6 %

(Font: Caixa de Catalunya. Anuari Econòmic Comarcal 1999)

La indústria del Segrià es concentra sobretot a Lleida, amb un 70% de la població ocupada del sector i més de la meitat del sol disponible, si bé té una presència significativa a d'altres municipis com Rosselló, Alcoletge, Alfarràs, Torrefarrera.

La indústria agroalimentària

La indústria de l'alimentació i begudes és la més important, tant en termes d'aportació al PIB sectorial (27% al 1998) com de població ocupada. En aquest subsector predominen les activitats de primera transformació, més properes a l'activitat pròpiament agrícola i ramadera

sobre les de segona transformació, amb un valor afegit més gran.

Cal destacar la importància del cooperativisme. Quasi la totalitat dels municipis tenen la seva cooperativa agrària. ACTEL és una cooperativa de segon grau supracomarcal que aplega l'esforç de més de 130 cooperatives.

Relacionades amb la producció ramadera hi ha la *Cooperativa Provincial Agrícola y Ganadera* (COPAGA) i l'empresa Vall Companys, ubicades al polígon industrial el Segre de Lleida.

La fàbrica de cervesa San Miguel és una de les indústries més representatives de Lleida des de fa més de cinquanta anys. INDULLEIDA, S.A. és una societat dedicada a la fabricació de sucres i derivats de fruites, emplaçada a Alguaire (Lleida). A Raimat es concentra una prestigiosa producció vinícola inclosa a la denominació d'origen Costers del Segre.

El sector del metall

Té una un pes important en el PIB del sector industrial de la comarca (21%). Destaquen les activitats relacionades amb la fabricació de maquinària agrícola.

El sector energètic

El Baix Segrià compta amb petits jaciments de lignit. Al 1996 es van produir unes

160.000 tones, un 40% del total català. Hi ha diferents aprofitaments hidràulics, principalment als canals de Seròs i Pinyana, amb una potència global d'uns 60 MW. La comarca disposa de gas natural des de l'any 1994.

Els sectors paperer, tèxtil i altres

Per acabar aquest breu repàs a l'estructura sectorial de la indústria al Segrià, esmentarem la paperera Alier a Rosselló. Pel que fa al sector tèxtil, ha sofert una regressió que queda reflexada en l'evolució del nombre d'ocupats, que ha passat de 2000 persones al 1975, a les 700 de 1995.

LA CONSTRUCCIÓ

L'activitat constructora ha participat del cicle expansiu del sector i es concentra sobretot a Lleida i als municipis que l'envolten.

Els habitatges iniciats a la comarca al 2002 han estat 1977, mentre que en el trieni 1999-2001 han superat els 2000 en cadascun d'aquest anys. (Font: Anuari Estadístic de Catalunya 2003).

EL SECTOR TERCIARI

És el sector amb un pes més important en l'economia de la comarca. Aquesta posició dominant és un reflex de les funcions de capitalitat de Lleida. Un 86% dels llocs de treball del sector a la comarca estan localitzats a la ciutat.

Distribució subsectorial del PIB dels serveis (1998)

Subsector	percentatge
Serveis públics	27 %
Comerç i reparacions	24 %
Serveis financers i asseguradores	22 %
Transports i comunicacions	11 %
Altres serveis adreçats a la venda	11 %
Hosteleria i restauració	5 %

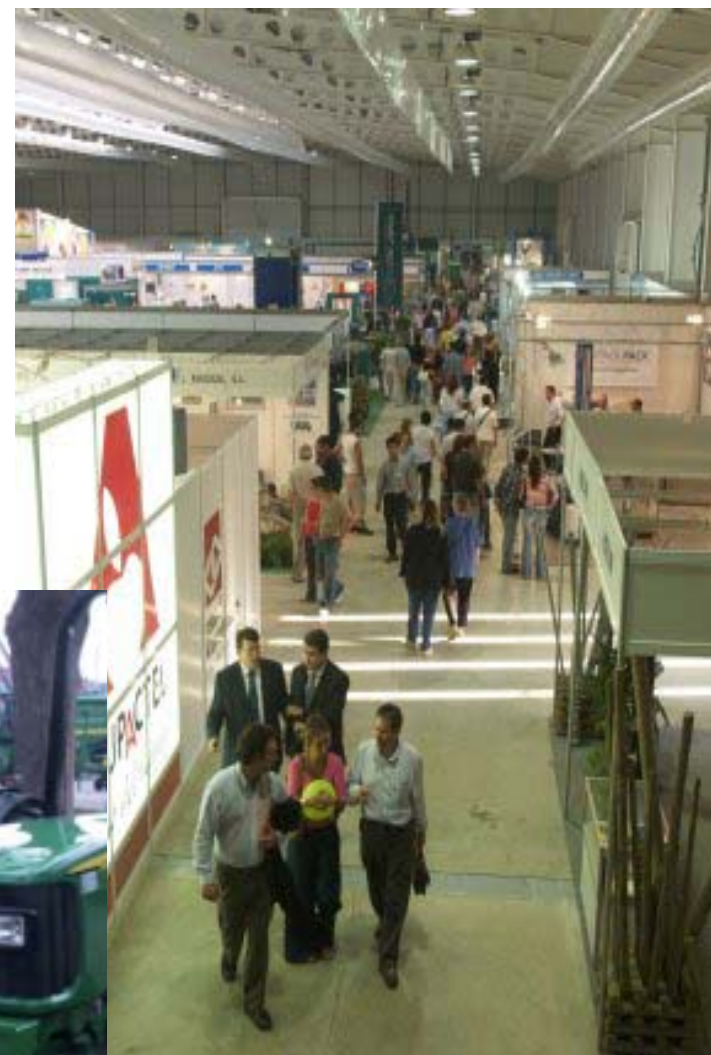
(Font: Caixa de Catalunya. Anuari Econòmic Comarcal 1999)

Si atenem a la distribució subsectorial del PIB del sector dels serveis, podem observar que la participació dels serveis públics, el comerç i els serveis financers és molt similar. Com la resta dels serveis, el comerç es concentra sobre tot a la ciutat de Lleida, on en 1997 hi havia 2451 establiments detallistes, la qual cosa representa un 75% dels 3264 amb què contava la comarca.

Lleida disposa d'un espai firal al Camps Elisis (Fira de Lleida) on se celebren diversos certàmens firals. La manifestació més important és la Fira Agrària de Sant Miquel i EUROFRUIT, saló internacional del sector de fruita dolça, que es realitzen de forma paral·lela cada any a la tardor.

També se celebren altres certàmens com Minusval, saló de serveis per a minusvàlids; Municipàlia, d'equipaments municipals; Expolleida, d'activitat comercial; Lleidaventur, del turisme d'aventura.

A la resta de la comarca tenen lloc altres certàmens, la major part dels quals estan relacionats amb el sector agrícola i ramader: Fira del comerç i serveis a Alfarràs; Fira del prèsec de Pinyana a Alfarràs; Fira de la figa a Alguaire; Fidal a Almacelles; Ecojardí a Alpicat; Mostra fruitera comercial i industrial a Torrefarrera; Fira de Sant Isidre a Torres de Segre.

LA XARXA VIÀRIA COMARCAL

El Segrià és una comarca que comunica la resta de Catalunya amb l'estat espanyol tant per carretera com per ferrocarril. Aquesta funció ja la tenia en temps de la dominació romana, ja que un ramal de la Via Augusta que sortia de Tàrraco i passava per Ilerda arribava a Caesaraugusta (Saragossa) mitjançant una calçada empedrada que tenia a la vegada ramals interiors que anaven fins al Pirineu i a Empúries.

Sobre aquestes calçades romanes es van construir els camins medievals i les actuals carreteres, impulsades durant els segles XVIII i XIX. El ferrocarril va arribar a Lleida el 1860.

Lleida amb els temps s'ha convertit en un nus de comunicacions.

Per carretera tenim:

- AP-2/E-90 Saragossa-Lleida-Barcelona que enllaça amb l'autopista de la Mediterrània.
- A-2 Madrid-Saragossa-Lleida-Barcelona.
- N-240 Osca- Lleida-Tarragona.
- N-230 Lleida-Vall d'Aran-França.
- C-13 Lleida-Balaguer-Tremp.

La xarxa ferroviària consta de tres eixos diferents:

- Madrid-Saragossa-Lleida-Barcelona.
- Lleida-Reus-Tarragona.
- Lleida-la Pobla de Segur.
- La connexió Madrid-Barcelona del traçat de l'Alta Velocitat Espanyola (AVE), juntament amb altres trajectes radials que s'estan executant, redissenyarà el mapa econòmic i geogràfic estatal. Aquest nou passadís ferroviari unirà Catalunya amb la resta d'Europa. Lleida, mentre no es finalitzi el tram fins a Barcelona, serà estació final i estarà a una hora i mitjà de Madrid.

BREU HISTÒRIA DEL SEGRIÀ

La comarca pren el nom d'un reguer o clamor, el Segrià, format per barrancs de pluja i per escorrilles i cabals naturals, que s'origina en un vessant de l'altiplà de Ratera, entre Alguaire i la Portella. Aquest reguer arriba al Segre uns dos quilòmetres abans d'arribar a Lleida.

La ciutat de Lleida, capital de les terres de ponent catalanes des de temps remots, aporta part de la personalitat a la comarca. El territori ha estat sempre, sota la influència de Lleida, ciutat ibèrica, municipi romà i centre d'una important taifa musulmana, que la reconquesta cristiana (1149) dividí entre els comtats de Barcelona i Urgell i altres senyories eclesiàstiques.

Lleida, protegida pels sobirans catalans, esdevingué seu d'un extens bisbat i de la primera universitat de Catalunya. Jaume I el Just otorgà, l'1 de setembre de 1300, el privilegi de fundació de l'Estudi General de Lleida.

L'Any 1707 la ciutat va caure sota les tropes de Felip V, clausurant la seva universitat i convertint la seva catedral en caserna militar.

Lleida és una ciutat que creix sòlidament. Durant els últims anys rep ciutadans d'arreu que la fan sens dubte més plural i

cosmopolita. Avui Lleida gaudeix d'una important universitat. És una ciutat que constantment s'està modernitzant i ofereix una variada oferta cultural.

Història de la ciutat de Lleida

Inicialment capital d'un important poble ibèric, el dels ilergets, que s'estenia fins al Montsec i la Segarra. Les últimes troballes prehistòriques proven que el puig del castell de Lleida ja estava poblat un miler d'anys abans de Crist. Cap al segle V aC els ilergets de nissaga ibèrica van ocupar el Pla de Lleida i li donaren el nom d'Iltirda o Ilirda, la llerda dels romans que acabaren dominant el país després d'haver vençut els seus cabdills sublevats (206 aC) Indíbil i Mandoni. La llerda romana va ser clau en les lluites entre Juli Cèsar i Pompeu. Les cròniques romanes parlen d'una ciutat fortificada, amb un pont de pedra que constituïa un «municipium» (creat en temps de l'emperador August) que posseïa fèrtils hortes i a la que bandes de bàrbars germànics, a la fi del segle III, van destruir. Amb la cristianització va ser seu d'una important diòcesi (Concili de Lleida, 549). Després de la conquesta musulmana, Lleida va ser el centre d'una poderosa taifa islàmica i la llarga dominació durant 4 segles va marcar especialment les comarques del sud-oest. Ocupada cap al 719 pels àrabs, la islamització fou ràpida. La llarga dominació de quatre segles marcà intensament el caràcter de la pròpia ciutat, de la població i de les seues institucions. La ciutat fou alliberada dels sarraïns el 24

d'octubre de 1149 per les tropes de Ramon Berenguer IV de Barcelona i d'Ermengol VI d'Urgell. En canvi, a la zona pirinenca es van organitzar comtats que van tindre un important paper en la conquesta cristiana i es van fusionar amb el comtat de Barcelona.

El comte Ramon Berenguer IV va conquerir el 1149 la ciutat de Lleida, que des de llavors va formar part de Catalunya dintre la confederació catalanoaragonesa.

El 1150, Ramon Berenguer IV de Barcelona i Ermengol VI d'Urgell van signar la carta de població. Són anys importants per a la ciutat, que veu créixer la població i el comerç. Lleida recupera la diòcesi, alberga la primera Universitat de Catalunya (Estudi General, 1300) i adopta un paper decisiu en tots els esdeveniments bèl·lics.

Al segle XV, la revolta catalana contra Joan II, que durarà 10 anys, significarà un gran retrocés per a la ciutat, la qual, al 1464, sofreix un dur setge, que va comportar l'enderrocament de més de 400 edificis i la devastació de les hortes. Aquesta crisi persistirà fins a la Guerra de Successió contra Felip V.

La pèrdua de la Guerra de Successió contra Felip V va significar una greu derrota per a la ciutat. Pel decret de Nova Planta a l'any 1714, Lleida, com la resta de Catalunya, perd les llibertats i els règims forals de la Paeria i la Universitat. La Seu Antiga, tancada al culte des de 1707, es va convertir en caserna militar.

A finals del segle XVIII la ciutat es refà, la tasca d'alguns corregidors il·lustrats, com el baró de Maials i el marquès de Blondel, el primer amb la seua política d'expansió agrícola i el segon com a urbanitzador de la ciutat, són importants sobretot per al desenvolupament de l'agricultura i el comerç.

A principis del segle XIX té lloc l'ocupació napoleònica. La població de Lleida era d'unes 11.000 persones. La reestructuració de la Lleida del segle XIX va fer-se en el marc d'una ciutat devastada per la passada guerra napoleònica, que pugnava per reconstruir-se urbanísticament i per dotar-se d'una infraestructura urbana moderna.

Les transformacions més importants no van tindre lloc fins a la dècada dels 60. Algunes d'aquestes van ser l'arribada del ferrocarril l'any 1860. Al 1865, l'arquitecte Josep Fontseré va mostrar el primer pla urbanístic modern de la ciutat.

Amb l'arribada del segle XX apareixen els nous ravals entorn del turó que albergava el nucli antic amb les avingudes Blondel, Catalunya, Aragó, Prat de la Riba i Ferran.

Després de la Guerra Civil en què la ciutat sofreix grans destrosses, va començar un fort desenvolupament urbanístic amb la creació de nous barris perifèrics.